

NORGES HØYESTERETT

Den 13. mai 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Webster og Normann i

HR-2015-01040-U, (sak nr. 2015/862), straffesak, anke over dom:

A (advokat Anders Christensen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder straffutmålingen ved domfellelse for fire tilfeller av skattesvik, jf. ligningsloven § 12-1 nr. 1 bokstav a.
- (2) A, født 16. mai 1980, ble 26. mars 2014 satt under tiltale for fire tilfeller av skattesvik, jf. ligningsloven § 12-1 nr. 1 bokstav a. Grunnlaget for tiltalen var at han i perioden 2009 til 2012 i egenskap av å være personlig skattyter oppga ca. 1,2 millioner kroner lavere personinntekt enn den reelle inntekten. Dette medførte en skatteunndragelse på ca. 375 000 kroner.
- (3) Follo tingrett avsa 25. september 2014 dom med slik domsslutning:
  - "1. A, født 16.05.1980, frifinnes for tiltalens punkt a) og b).
  2. A, født 16.05.1980, dømmes i samsvar med tiltalens punkt c) og d) for overtredelse av ligningsloven § 12-1 nr. 1 bokstav a, jf. nr. 2, til fengsel i 36 – trettiseks – dager, jf. straffeloven § 62.
  3. A, født 16.05.1980, dømmes til å betale en bot på kr 20 000 – tyvetusen –, subsidiært 14 – fjorten – dagers fengsel."
- (4) Oslo statsadvokatembeter og A anket til lagmannsretten. Påtalemyndigheten anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for tiltalen post a og b. A anket over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for post c og d samt straffutmålingen.

- (5) Ved Borgarting lagmannsretts beslutning 21. november 2014 ble påtalemyndighetens anke henvist til ankeforhandling, mens As anke over bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet ble nektet fremmet. As anke over straffutmålingen ble stilt i bero, jf. straffeprosessloven § 326.
- (6) Borgarting lagmannsrett avsa 25. mars 2015 dom med slik domsslutning:
- "1. A født 16.05.1980 dømmes for de forhold som er beskrevet i tiltalebeslutning av 26. mars 2014 post a) og b) samt de forhold som er rettskraftig avgjort ved Follo tingretts dom av 25. september 2014, alt sammenholdt med straffeloven § 62 første ledd, til en straff av fengsel i 75 – syttifem – dager samt en bot stor 50 000 – femtitusen – kroner, subsidiært 20 – tjue – dager fengsel.
2. Sakskostnader idømmes ikke."
- (7) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen. Det er i korte trekk anført at lagmannsretten har lagt til grunn en for høy terskel ved vurderingen av hvorvidt forskjellsbehandlingen var usaklig, idet det avgjørende må være om forskjellsbehandlingen kunne ha vært unngått, jf. Rt. 2012 side 1288. Den usaklige forskjellsbehandlingen har derfor ikke vært tillagt tilstrekkelig vekt ved straffutmålingen. Videre er lagmannsrettens domsgrunner mangelfulle ettersom spørsmålet om samfunnsstraff som alternativ til frihetsstraff ikke er vurdert, til tross for at dette var påberopt av forsvarer under prosedyren.
- (8) A har lagt ned slik påstand:
- "1. **Prinsipalt: Anken fremmes til behandling ved Høyesterett.**
2. **Subsidiært: Borgarting lagmannsretts dom av 25. mars 2015 oppheves og henvises til ny behandling."**
- (9) *Påtalemyndigheten* har tatt til motmæle, og påstått anken nektet fremmet. Det er i korte trekk anført at det ikke foreligger usaklig forskjellsbehandling, idet spørsmålet om hvorvidt det foreligger et straffbart forhold, prinsipielt må avgjøres for den enkelte tiltaltes vedkommende på grunnlag av hans eget forhold, jf. Rt. 1976 side 652. Til tross for dette har lagmannsretten tillagt forskjellsbehandlingen en viss vekt ved straffutmålingen. Det utgjør videre ikke en saksbehandlingsfeil – mangelfulle domsgrunner – at lagmannsretten ikke eksplisitt drøfter samfunnsstraff som reaksjonsform.
- (10) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet i tingretten for tiltalen post a og b. Anken vedrørende forholdene A er frifunnet for av tingretten, men domfelt for i lagmannsretten, kan bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd siste punktum.
- (11) Anken gjelder straffutmålingen. Ankeutvalget finner det klart at anken ikke vil føre frem.
- (12) A har for det første anført at han er blitt forskjellsbehandlet fordi det ikke ble reist straffesak mot andre ansatte ved den amerikanske ambassaden som også hadde unnlatt å oppgi inntekt til beskatning. Det anføres at denne forskjellsbehandlingen må få betydning for straffutmålingen. Den nærmere begrunnelsen for at andre ambassadeansatte ikke ble tiltalt for skattessvik til tross for at de hadde unndratt inntekter fra beskatning, fremgår av lagmannsrettens dom. Skattemyndighetene anmeldte alle tilfellene, påtalemyndigheten henla en del av sakene uten at skattemyndighetene ble orientert om årsaken. Skattemyndighetene ila deretter tilleggsskatt. Like før hadde imidlertid Oslo statsadvokatembete på eget initiativ besluttet å revurdere henleggelsene. For de skatteyderne som alt hadde fått ilagt tilleggsskatt, stengte forbudet mot

dobbeltforfølgning for fortsatt straffeforfølgelse. Det var altså en feilvurdering fra politiets side som førte til at disse sakene ikke ble straffeforfulgt. Ankeutvalget er enig med lagmannsretten i at håndteringen av de henlagte sakene ikke kan få betydning for straffutmålingen for A.

- (13) Det er videre vist til at Høyesterett i Rt. 2012 side 1288 ga straffutmålingsutsettelse i sak om skattesvik. Domfelte hadde i den saken frivillig søkt om retting av ligningsopplysningene og oppfylte kravene som skattemyndighetene hadde satt for skatteamnesti. Utvalget slutter seg til lagmannsrettens oppfatning om at avgjørelsen gir liten veiledning i denne saken. En avgjørende forskjell er at vilkårene for å gi amnesti ikke er oppfylt i nærværende sak.
- (14) For det andre er det anført at lagmannsrettens domsgrunner er mangelfulle ettersom spørsmålet om samfunnsstraff ikke er drøftet av lagmannsretten til tross for at dette ble tatt opp under ankeforhandlingene av forsvarer. For så vidt gjelder plikten til å begrunne reaksjonsfastsettelsen, følger det av straffeprosessloven § 40 andre ledd andre setning at "[n]år siktede domfelles, skal domsgrunnene ... opplyse om de grunner retten har lagt vekt på ved fastsetting av straff og andre rettsfølger". Bestemmelsen krever ikke at lagmannsretten gjør rede for momenter som ikke har hatt betydning for reaksjonsfastsettelsen. Av allmennpreventive grunner er samfunnsstraff lite egnet som reaksjonsform ved skatte- og avgiftsunndragelser, jf. blant annet Rt. 2011 side 1418 avsnitt 12. Det er da ikke en saksbehandlingsfeil at samfunnsstraff ikke ble drøftet av lagmannsretten.
- (15) Den straff lagmannsretten har utmålt, er i samsvar med de retningslinjer som følger av rettspraksis, og ankeutvalget finner det klart at anken ikke vil føre frem. Anken nektes derfor fremmet, idet det ikke kan ses å foreligge andre forhold som skulle tilsi at Høyesterett bør behandle anken.
- (16) Beslutningen er enstemmig.

SLUTNING :

Anken nektes fremmet.

Bergljot Webster
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Riktig utskrift: